

s. Bruna od Maryi

„TAJNY” DOKUMENT KEP o biskupach emerytach

Link do filmu: <https://youtu.be/-hhKfODzgfE>

Zostań Patronem kanału – wesprzyj, proszę, moja praca:

Fundacja Biskupa Hugona

Bank Pocztowy S.A. 17 1320 1104 3006 5417 2000 0001

tytułem: pustelnicy.pl

Źródła:

AKTA KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI Nr 1 (23)/2013

***

Ofiarują wspólnocie swoją mądrość i doświadczenie Status biskupów seniorów diecezjalnych i pomocniczych (6.03.2013)

Wprowadzenie

Błogosławiony Jan Paweł II w posynodalnej adhortacji apostołskiej *Pastores gregis* stwierdził: „Biskupi emeryci to kategoria pasterzy zasługujących na szczególną uwagę. (...) Cały Kolegium biskupów oraz jest im wdzięczny za posługę pasterską, którą spełniali i nadal pełnią, ofiarując w ten sposób wspólnocie swoją mądrość i doświadczenie. Niech kompetentna władza docenia to ich osobiste dziedzictwo duchowe, w którym zachowana jest drogocenna pamięć Kościół, którym przewodzili przez lata. Należy podjąć wszelkie starania, by zapewnić im pogodę ducha i środki materialne w ludzkim kontekście, co do którego rozsądnie wyrażą pragnienie” (PG n. 59). Ten ostatni obowiązek wypełnia konferencja biskupów, troszcząc się o zabezpieczenie biskupowi seniorowi odpowiedniego i godnego utrzymania i mając w pierwszym rzędzie na uwadze obowiązek ciążyący w tym zakresie na diecezji, której on służył (por. KPK, kan. 402 § 2).

Sytuacja prawna biskupa seniora

1. Biskup, po przyjęciu przez Ojca Świętego rezygnacji z urzędu, traci władzę jurysdykcyjną. Nie traci jednakże władzy wynikającej z przyjętych święceń. Stąd też, stosownie do sił i zdrowia oraz na prośbę i w uzgodnieniu z biskupem diecezjalnym, może pełnić określoną posługę duszpasterską. Dlatego „biskup emeryt wszelkie działania będzie podejmował zawsze w pełnym porozumieniu i w zależności od biskupa diecezjalnego, tak aby dla wszystkich było jasne, że tylko ten ostatni jest najwyższym przełożonym i pierwszym odpowiedzialnym za zarządzanie diecezją” (AS, n. 227). Braterska relacja pomiędzy biskupem diecezjalnym a biskupem emerytem stanowi dobry przykład dla wspólnoty ludu Bożego, a zwłaszcza dla prezbiterów (por. AS, n. 227).

Zgodnie z punktem 228 Dyrektorium o pasterskiej posłudze biskupów *Apostolorum Successores* biskup senior:

- a) ma prawo przepowiadać wszędzie słowo Boże, chyba że biskup diecezjalny wyraźnie mu tego odmówił z powodu zaistnienia szczególnej sytuacji (KPK, kan. 763);
- b) zachowuje również prawo udzielania wszystkich sakramentów, a w szczególności:
  - bierzmowania, pod warunkiem że ma na to zezwolenie biskupa diecezjalnego (KPK, kan. 886);
  - sakramentu pokuty i pojednania, który może sprawować wszędzie (KPK, kan. 967 § 1); podczas spowiedzi sakramentalnej może zwolnić z kary wiążącej mocą samego prawa, nie zdeklarowanej, jeśli nie jest zarezerwowana Stolicy Apostolskiej (KPK, kan. 1355 § 2);
  - święceń diakonatu i prezbiteratu, jeśli posiada dymisoria od ordynariusza kandydata oraz konsekracji biskupiej, jeśli ma zlecenie papieskie (KPK, kan. 1013), z zachowaniem normy zawartej w kan. 1017;
  - asystowania przy zawieraniu sakramentu małżeństwa z upoważnienia ordynariusza miejsca lub proboszcza (KPK, kan. 1111);
- c) biskup senior może używać pastorału za zgodą biskupa miejsca celebracji (CB, n. 59).

Mieszkanie

2. Biskup senior może mieszkać w granicach swej diecezji, chyba że Stolica Apostolska w szczególnych okolicznościach zarządzi inaczej (KPK, kan. 402 § 1). Może też z własnej woli zamieszkać poza granicami diecezji (np. powrót do diecezji pochodzenia, czy też do zgromadzenia zakonnego, jeśli się z niego wywodzi). W każdym przypadku do obowiązku diecezji należy zapewnienie biskupowi seniorowi odpowiedniego mieszkania. Należy wykluczyć zamieszkanie biskupa seniora w domu biskupim (rezydencji), nawet gdyby był w nim do dyspozycji apartament z oddzielnym wejściem (por. Kongregacja ds. Biskupów, Biskup Senior, str. 38). Po przyjęciu rezygnacji z urzędu biskup senior zwalnia zajmowane dotąd mieszkanie służbowe i otrzymuje mieszkanie zapewniające mu godne życie. W obrębie mieszkania powinna być możliwość urzędzenia kaplicy z wszystkimi uprawnieniami przewidzianymi przez Kodeks Prawa Kanonicznego, łącznie z przechowywaniem Najświętszego Sakramentu (kan. 1227 i 934 § 1).

Utrzymanie i opłaty obciążające diecezję

3. Do obowiązków diecezji należy zapewnienie biskupowi seniorowi odpowiedniego i godnego utrzymania (KPK, kan. 402 § 2).

- Przez określenie odpowiedniego i godnego utrzymania należy rozumieć:
- stałe miesięczne wynagrodzenie emerytalne w wysokości otrzymywanej aktualnie przez biskupów sprawujących taki sam urząd jak biskup senior przed przyjęciem rezygnacji (z zachowaniem zasady rewaloryzacji);
  - koszt codziennego wyżywienia biskupa seniora w formie zryczałtowanej dopłaty do miesięcznego wynagrodzenia emerytalnego;
  - opłata rachunków za mieszkanie biskupa seniora, łącznie z opłatą za energię elektryczną, ogrzewanie, wodę, gaz, usuwanie odpadów. W przypadku istnienia ogrodu, w obrębie zajmowanej posesji, należy zapewnić jego podstawowe utrzymanie;
  - wynagrodzenie dla jednej osoby, która podejmuje pracę w domu biskupa seniora;
  - opłacenie pełnej opieki w przypadku choroby powodującej niezdolności do samodzielnego działania.

Biskup senior ma prawo do zwrotu kosztów podróży służbowych, do których należą wyjazdy na zebrania Konferencji Episkopatu Polski i inne realizowane na prośbę biskupa diecezjalnego oraz do bezpłatnego otrzymywania biuletynu diecezjalnego, listów okólnych do kapłanów i innych podobnych dokumentów.

Inne wydatki pokrywane przez samego biskupa seniora

4. Inne wydatki powinny być pokrywane z uposażenia otrzymywanego przez biskupa seniora. Dotyczy to przede wszystkim:

- wynagrodzenia innych osób do obsługi domu i osoby biskupa seniora;
- opłaty za korzystanie z urządzeń telewizyjno-radiowych oraz telefonicznych;
- koszty wyjazdów prywatnych;
- opłaty za lekarstwa.

Posługa kapelana

5. W miarę możliwości biskup diecezjalny zatroszczy się o zagwarantowanie biskupowi seniorowi kapłańskiej pomocy księdza kapelana, który dodatkowo mógłby podjąć również inną pracę duszpasterską w zakresie określonym przez biskupa diecezjalnego. Biskup senior nie powinien bowiem boleśnie odczuwać swej samotności, wynikającej z jego wieku i stanu zdrowia.

Współpraca biskupa seniora z Konferencją Episkopatu Polski

6. Biskupi seniorzy nie są członkami Konferencji Episkopatu Polski, ale są zapraszani na zebrania plenarne, podczas których mają głos doradczy (Statut KEP, art. 8). Mogą być członkami Komisji (Statut KEP, art. 49).

Pogrzeb biskupa seniora

7. Zorganizowanie pogrzebu oraz pokrycie jego kosztu obciąża diecezję.

Przy organizacji ceremonii i miejsca pogrzebu powinna być zachowana, w miarę możliwości, wola wyrażona przez zmarłego.

Wskazania zawarte w niniejszym dokumencie nie ograniczają biskupa diecezjalnego, który zechce, na miarę możliwości diecezji, udzielić jeszcze szerszej pomocy biskupom seniorom swojej diecezji.

Dokument ten został zatwierdzony podczas 361. Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski, które odbyło się w Warszawie, w dniach 5-6 marca 2013 roku.

Jednocześnie traci moc dokument z dnia 15 października 1997 roku: „Status prawny Biskupów Polskich rezygnujących z urzędu”.

+ Józef Michalik
Metropolita Przemyski
Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski

+ Wojciech Polak
Sekretarz Generalny
Konferencji Episkopatu Polski

Kongregacja ds. Biskupów, Dyrektorium o pasterskiej posłudze biskupów „Apostolorum Successores”,
https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cbishops/documents/rc_con_cbishops_doc_20040222_apostolorum-successores_en.html [dostęp: 14.03.2024].

Rozdział IX, Biskup emeryt

228. Prawa emerytowanego biskupa w stosunku do Kościoła partykularnego

a) Biskup emeryt, jeśli sobie tego życzy, może w dalszym ciągu mieszkać w granicach diecezji, której służył. Jeżeli nie zapewnił sobie własnego zakwaterowania, diecezja ma obowiązek zapewnić mu odpowiednie mieszkanie. Stolica Apostolska może w szczególnych okolicznościach postanowić, że emerytowany biskup nie powinien przebywać na terytorium diecezji. Emerytowany biskup ma prawo założyć w swojej osobistej rezydencji kaplicę prywatną na prawach kaplicy i może tam przechowywać Najświętszy Sakrament. Biskup zakonnik, jeśli tak woli, może zamieszkać w domu, który nie należy do jego instytutu, chyba że Stolica Apostolska postanowi inaczej.